

Letna plača 2 gold.
Društveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki in
nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gl.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Dvoje redkih primerljejev. — Ne pustite Pajka v čebelnjak. — Pomočki o čebelnem piku. — Razno.

Dvoje redkih primerljejev.

Letošnje leto se piše od dveh opazovanj skoraj po vsih čebelarških časopisih, da že ne vemo, kateri je novico prvi prinesel. Od začetka se nam je vse to malo verjetno zdelo, zato nismo nič omenili; zdaj pa skoraj ne smemo dalje molčati.

1. Prvi primerljej je večkratno oplodovanje mlade matice. Pavel Simon poroča od tega sledeče:

Ker proti koncu julija s starimi panji nisem posebnega dela imel, sem si prizadeval več založnih matič si spodrediti. Vse je šlo po sreči, matične zibelke so bile nastavljene in kmalo so mali panjiči vsak svojo matico izlegli. Treba je bilo zdaj opazovati oplodovalne izlete mladih matič.

Prva se je izlegla 12. avgusta, 15. avg. pa je začela svoje izlete, o prav lepem vremenu. 16. avg. je svoj izlet šestkrat ponavljala. Šestkrat je ni bilo 25 minut nazaj; ko se vrne, sem že od dalječ vidil in pri žreliču še natanjčnije, da je oplodena. No, sem si mislil, eno rodovitno matico imaš že gotovo.

Druga matica, ktere panjič je nad prvem stal, je svoje izlete 16. avgusta začela, zato sem zdaj na-njo z vso pazljivostjo gledal. Kako sem se pa drugi dan začudil, ko vidim iz spodnjega panjiča včeraj oplodeno matico priti, se malo ozirati ter odleteti. Nisem vedel, kaj bi od tega mislil, tedaj pazim skrbno, kdaj se bode povrnila. Še le čez 33 min. se je vrnila z očitnim znamnjem (oplodnikom), da je bila v novič oplodena.

Drugi dan t. j. 18. avgusta opazujem zopet drugi panjič in glej tudi ta dan se prikaže iz prvega panjiča že dvakrat oplodena matica ter

odleti. Z veliko radovednostjo čakam njene povrnitve, ko me čez pet minut nekdo k smrtno bolnemu otroku zakliče. Vrnitve tedaj nisem mogel čakati, mislil sem pa in sklepal, da bode se naj berž v tretjič oplodena povrnila.

Kaj neki je bil vzrok po prvem oplodenju, še v drugič in tretjič izletavati? Mar li prvo in drugo oplodovanje ni bilo popolno? Mar li je matica to vedela? Skoraj da ne moremo drugače, kakor to misliti. Da matica svoj stan spozna (se vé, da ne z umom), smemo tudi iz tega skleniti, ker matica, enkrat rodovitna, več ne izletava.

Imenovana matica je potem vedno jajčica legla in 4. septembra sem jo nekemu brezmatičnemu panju dodal.

2. Drugi primerljaj bil je ravno tako redka prikazen. 14. septembra sem prvi panjič, kateremu sem bil matico vzel in drugemu brezmatičnemu dodal, pregledoval, če si je že kake matične zibelke spodredil. Precej drugi sat je bil poln redno zaleženih jajčic. Kako je to mogoče, si mislim, saj sem 4. t. m. tedej pred desetimi dni matico vzel, od kod tedej jajčica? Pogledam še dalje in brž na tretjem satu najdem prejšnjo matico, od ktere sem mislil, da v brezmatičnem panju prav marljivo jajčica leže.

Zdaj spet prašanje, kako naj si to razjasnimo? Matico sem panji dodal previdno, kar mogoče in po vseh čebelarskih vodilih. Čebele sem bil v drugi panj pretresel, trotočno satovje izrezal in vse posnažil, matico priprto dodal, panj na svoj navadni kraj postavil ter čebele odmašil, da so same v navadni panj se povrnila. Bile so nove matere prav vesele ter jo pridno oblegale. Tretji dan jo iz zapora spustim in nič sumljivega ne zapazim. In vendar — ušla je, brez zamere novega ljudstva ter se povrnila v svoj stari mali panjič.

Koliko časa je bila v novem panji, ne morem vediti. Kar se je bila v starega povrnila, je zamoglo biti k večemu tri dni, kjer le enega črvička zalega ni bilo, pač pa redno ležena jajčica.

Kaj neki jo je pregnalo? Kako, da jo čebele umorile niso? Drugače si ne morem primerljeja razjasniti, kakor da čebele že pet tednov brezmatičnosti navajene, so mogle čebelo med seboj imeti, ki je jajčica legla; pričalo je od tega, da se je sama trotočna zalega izgojila, tedaj pa naj brž, če tudi niso bile čebele novi matici popolno sovražne, da bi jo bile zadavile, tudi niso veliko za-njo porajtale in tedaj je sklenila rajše se v svoj stari panjič povrniti, kjer jo je ljudstvo ljubilo in spoštovalo.

Meni je to novo delo naredilo, ker sem mogel, sicer dobremu pa brezmatičnemu panju spet za mater skrbeti. Dodal sem vnovič plašno iz prvega panjiča ušlo matico, pa ž njo sem dejal v panj tudi sat iz panjiča z jajčici in čebelami vred, priprl jo pa nisem. In glejte, zdaj

je ostala ter je v panji skrbna mati brezmatičnemu ljudstvu; še konec novembra sem našel zalego v panju.

Res, oba prav čudna primerljeja, zlasti pa še prvi, če ni kake zmote nehoté pri opazovaleu bilo; mu resnicoljubnost odrekati, nimamo nobenega vzroka. Naj pa še kdo reče, da vse zná ali da se čebelarju ni treba vedno učiti!

Ne pustite pajka v čebelnjak.

Nekdo nam piše: Čebelar mora marljiv in snagoljuben biti. Grdo je že samo po sebi, če od vsake late, od kota do kota pajkove mreže visijo. Škodljivo je pa tudi to zaradi tega, ki se va-nje marsiktera pridna čebelica vjame in konec stori.

Pa to še ni vsa škoda; čujte, kaj se mi je letos primerilo. Dobil sem prav lepega drujeca od panja, ki je bil slabega prveca dal. Prav vesel sem ga bil ter sem mu takoj obljubil: Ti boš plemenjak; upam, da se bodeš dobro obnašal. Al nesrečni pajk mi je račun prečrtal. Da ne trpim nobene pajčevine v panju, mi smete verjeti.

Drujeca sem pridno ogledoval, zlasti bil bi rad priča oplodilnega izleta. Pa naj sem še tako pazil, nisem ga mogel zapaziti. No, si mislim, saj tudi pri drugih panjih nisem tega vidil in vendar dobro napredujejo. Začel sem toraj zadnjo skončnico odperati ter težko napredka čakal. Ali namesto tega opazujem vedno hujšanje. Tedaj vzamem panj iz čebelnjaka, da bi ga natanjčnije preiskal; pa kakor tudi preiskujem ne najdem niti zalege, niti jajčic; tedaj sem vedel, da je panj brez matice. Nič družega nisem mislil, kakor: da se je matica pri ženitvanskem izletu zgubila.

Ko devam panj nazaj na svoje stanišče, zapazim mala mrežica v nekem kotiču pajkova in v nji mlado matico, ali bolj prav, njene ostanke, pa vendar še dobro razločne. Zdaj se vé da, mi je bilo vse jasno, pa kaj pomaga?

Čebelarji, snažite čebelnjake, da Vas nesreča ne zadene, kakor mene.

Pomočki o čebelnem piku.

Teh smo že gotovo mnogo naznanili. Da vsak vsakemu ne pomaga, se že tako umé: temu se prileže to, drugemu drugo. Tedaj naj dodamo še nekaj za take nesrečneže, katerim nobeno naznanjenih pomočkov ne pomaga.

Prav dobra je o čebelnem piku salicilna kislina. Naj se želo berž iz rane potegne, potem rana iztisne, da se kaplica krvi prikaže, potem se pomaže rana in okolica s salicilno kislino ter nekoliko vriba.

Tekoče salicilne kisline na vinskem cvetu se v lekarnah za 10 kr. dobi, da za več časa zadostuje.

Za druge je enako dobra navadna čebula. Želo se izleče, rana iztisne, kakor vselej, potem čebula prereže ter ž njo rana in okolica nekoliko časa riba. Bolečina kmal poneha in otekline ni veliko ali pa nič. Spet drugim pomaga enako, kakor čebula, tresek, natressek (*sempervivum tectorum*).

Dalje se svetuje v enak namen navadna mila, ali žajfnica.

Naj še opomnimo, da pri teh in vseh pomočnikih, ni pomoček kriv, če včasih enemu pomaga, drugemu ne; ali, kar se večkrat primeri, da isti pomoček isti osebi enkrat dobro služi, drugikrat malo ali nič ne pomaga, vse to je mnogokrat odvisno od drugih okoljšin, časa, vremena i. t. d. Na spomlad je pik navadno brez hude bolečine in otekline; vse drugače pa je o poletni vročini, ali o posebno dobri paši, ali kadar se za matico, za zalego bojijo, ali naj bi bile posebno hudo zdražene, takrat je pik skeleč in zoper oteklino ne pomaga nobedin pomoček nič, ali saj ne tako, kakor druge čase. Pa tudi človek je včasih za nasledke pika nekako bolj pripraven ali mehkužen, kakor včasih.

Razno.

Blizo čebelnjakov naj se čebula, česenj in enako močno duhteče rastline ne sadijo, ker čebele tak duh sovražijo.

Enako pravijo, da ni dobro blizo čebelnjakov imeti solate, zelja in ohrovta, ker o dobri paši težke čebele na sadikah počivajo in potem med perjem ostanejo. Zna nekoliko biti nad tem, pa posebne škode nismo zapazili, tudi ne mnogo mertvih čebel našli med perjem, desiravno je čebelnjak veliko let ravno v obližji zelnika stal.

Ločbar A. Vilson je izračunil, kakor se po mnogih časnikih čita, da nekako 125 deteljnih glavie dá en gram sladkorja t. j. tisočeri del kilograma. Tedaj mora čebela 125.000 deteljnih glavie obiskati, preden 1 kilo sladkorja dobi. Če računimo, kakor rečeno, po 60 čašic na glavico, mora tedaj čebela 7,500.000 krat rilček v cvetne čašice vtakniti, da nabere 1 kilo sladkorja. Koliko množico cvetlic morajo čebele obiskati in obrati, da poln panj nanesejo!

Kdor zna dobro računiti, si bo izračunil koliko cvetek so obiskale njegove čebele, če tehta nanošeni med in na kilo medú računi 5,606.000 cvetnih čašic, ker kilo medú imá tudi nekaj vodenih delov in le 75 % sladkorja.